

Θ. ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Από μία αποτίμηση δημοσιονομική, γιατί η βασική μου δουλειά, όπως ξέρετε, είναι η δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, είχαμε ένα μεγάλο πλήγμα από την πανδημία, αλλά και τα άλλα που μας έπληξαν αυτό το διάστημα, θέματα εθνικής ασφάλειας, η κλιματική κρίση, τα γνωρίζετε πολύ καλά, και το αποτέλεσμα αυτού του πλήγματος, ήταν μια μείωση του ΑΕΠ μας για δύο χρόνια στην ουσία, πέσαμε... γυρίσαμε πίσω, και ταυτόχρονα ένα μεγάλο δημοσιονομικό πλήγμα της τάξεως που υπερβαίνει τα 40 δις ευρώ, λίγο πάνω από 40 δις ευρώ.

Από αυτά, τα 30 δις ήταν δημοσιονομικό κόστος της πανδημίας, και περίπου πάνω από 10 δις είναι το κόστος σε επίπεδο μείωσης εσόδων.

Αυτό είμαστε, κάποια στιγμή όπως ξέρετε, πρέπει να το γυρίσουμε πίσω, και ο μόνος τρόπος για να το γυρίσουμε πίσω είναι η ανάπτυξη.

Ευτυχώς έρχεται το Ταμείο Ανάκαμψης, το ΕΛΛΑΔΑ 2.0, και μας δίνει σημαντικούς πόρους, περίπου του ήμισυ αυτού που χάσαμε, στο βαθμό που θα μπορέσουμε να το αξιοποιήσουμε με τους πολύ αυστηρούς χρόνους και όρους που έχει το συγκεκριμένο ταμείο, και αναπτυξιακή πειθαρχία, με την έννοια ότι απαιτεί πολύ υψηλό επίπεδο ανάπτυξης, να πετύχουμε δηλαδή πολύ υψηλό επίπεδο ανάπτυξης.

Αυτό είναι **η αρνητική** αν θέλετε πλευρά του πράγματος. Η θετική πλευρά του πράγματος είναι ότι με τη βοήθεια και των μεταρρυθμίσεων η οικονομία παίρνει μπρος και θα έχουμε μπροστά μας ταχύτατους ρυθμούς ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια.

Αυτό είναι, σας το λέω με βεβαιότητα, και ξέρετε ότι είμαι πολύ συγκρατημένος σε αυτά τα θέματα και γενικότερα. Και εταίροι πολύ σημαντικοί της ανάπτυξης είναι οι Δήμοι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση γενικότερα.

Σε αυτό το θέμα έχουμε τρία πράγματα που πρέπει να κάνουμε. Το ένα είναι οι Δήμοι να μπορέσουν οι ίδιοι

αποτελεσματικά, στα πλαίσια και της αυτονομίας τους, όπως ξέρετε έχω υπηρετήσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως Δημοτικός Σύμβουλος και Αντιδήμαρχος και αναπληρωτής Δήμαρχος, για πολλά χρόνια, τέσσερα χρόνια, και έχω μία εικόνα πολύ καλή των οικονομικών. Πρέπει να βοηθήσουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση τα έσοδά της να τα εισπράττει, και εκεί ίσως θα πρέπει να εξετάσουμε πώς θα χρησιμοποιήσουμε την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για κάποια έσοδα που είναι δύσκολο στους Δήμους να τα εισπράττουν με αποτελεσματικότητα, ως εισπρακτικό μηχανισμό αυστηρά, με δεδομένο ιδίως ότι όσο πιο αδύναμος είναι ο Δήμος και όσο πιο αδύναμη είναι η δυνατότητά του να εισπράττει έσοδα, αυτό βλάπτει στην πραγματικότητα και αδικεί και τους ίδιους τους δημότες.

Μετά έχουμε τα μεγάλα αναπτυξιακά εργαλεία που διαθέτουμε. Το Τρίτης, που είναι το πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο σημειώστε καλύπτεται αυτή τη στιγμή αποκλειστικά από εθνικούς πόρους, διότι τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων που αφορούν τον Τρίτη δεν μας... δεν αλλάζουν το γεγονός ότι εμείς πρέπει να βρίσκουμε δημοσιονομικό χώρο για το Τρίτη, και έχουμε βρει δημοσιονομικό χώρο, για να ενταχθεί ομαλά στη δημοσιονομική πραγματικότητα, εθνικό δημοσιονομικό χώρο.

Μετά είναι το ΕΣΠΑ, το οποίο είναι ένα στρατηγικό εργαλείο που πρέπει να αξιοποιήσουμε όσο γίνεται περισσότερο και πιο αποτελεσματικά, γιατί έχει μεγάλο ποσοστό συγχρηματοδότησης, και συνεπώς μας διευκολύνει όλους, και διευκολύνει και την οικονομική ανάπτυξη. Είναι διαφορετικό να παίρνουμε φόρους και να τους δίνουμε σε επενδύσεις, και διαφορετικό να παίρνουμε ... **(πρόβλημα ήχου)...**

Και τέλος υπάρχει το Ταμείο Ανάκαμψης, που έχουμε την ευθύνη, το οποίο είναι 100% συγχρηματοδοτούμενο. Συνεπώς δεν έχει κόστος φορολογικό, δεν απαιτεί δημοσιονομικό χώρο. Αντίθετα,

δημιουργεί δημοσιονομικό χώρο, και αυτό προτάσσεται παντός άλλου, και ενδεχομένως αναζητούμε τρόπους για να πάρουμε και ώριμες προτάσεις που είναι στο Τρίτσης και ταιριάζουν με το Ταμείο Ανάκαμψης, τα ειδικά του προγράμματα, για να τα μεταφέρουμε και να δημιουργήσουμε επιπλέον χώρο στο πρόγραμμα Τρίτσης, διότι όταν κάτι φεύγει αμέσως δημιουργείται χώρος για να μπουν οι υπόλοιποι. Φεύγει για να γίνει, δεν φεύγει για να μη γίνει.

Το ίδιο το Ταμείο Ανάκαμψης έχει για την Τοπική Αυτοδιοίκηση πολλά πράγματα. Μίλησε ο κύριος Πιερρακάκης χθες νομίζω για τις έξυπνες πόλεις, που πηγαίνουν βέβαια και από το ΕΣΠΑ.

Έχουμε πολλές αστικές αναπλάσεις, στρατηγικού χαρακτήρα, αλλά θα είμαστε ανοιχτοί σε αυτό και πιστεύω θα μεταφέρουμε αρκετά.

Έχουμε πολλά επιμέρους μικρά έργα αντιπλημμυρικά και άλλα, τα οποία όμως είναι ήδη προδιαγεγραμμένα, τα ανακοινώνουμε, οι Δήμοι που τους αφορούν τα ξέρουν.

Έχουμε ένα μεγάλο πρόγραμμα πολιτικής προστασίας, που έχει κομμάτια και ενίσχυσης των Δήμων.

Έχουμε, πολύ σημαντικό, το πρόγραμμα της οδικής ασφάλειας, που είναι ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα που επιτρέπει οδικά έργα. Είναι το μόνο εργαλείο που έχουμε για οδικά έργα, και στο οποίο οι Δήμοι θα παίξουν πολύ σημαντικό ρόλο.

Και έχουμε και το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ, που ειδικά για τη βόρειο Ελλάδα ή όσους έχουν ενεργειοβόρες δραστηριότητες, το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ της γενικής κυβέρνησης είναι πολύ σημαντικό και σημαντικό και για τον οδοφωτισμό.

Υπάρχουν και άλλα επιμέρους, στον τουρισμό και αλλού. Δεν θα μπω τώρα στη λεπτομέρεια γιατί αυτό απαιτεί ειδική παρουσία. Αυτό που θα πω είναι ότι ένα μεγάλο κομμάτι του Ταμείου Ανάκαμψης έχει ιδιωτικές επενδύσεις. Οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι

πολύ μεγάλης σημασίας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, διότι δεν υπάρχει καμία ιδιωτική επένδυση που να μη γίνεται σε κάποιο Δήμο. Δεν υπάρχει καμία επένδυση ιδιωτική που θα γίνει στο υπερπέραν. Όλες θα γίνουν σε εσάς. Μιλάμε τώρα για δεκάδες δισεκατομμύρια ιδιωτικές επενδύσεις. Και είναι πάρα πολύ κρίσιμο να προχωρήσουμε με ταχύτητα σε αυτές, διότι οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι το κλειδί για να μπορούν να γίνουν όλα τα υπόλοιπα. Δηλαδή η χώρα έχει ένα τεράστιο επενδυτικό κενό, αυτό πρέπει... από πλευράς δημοσίων επενδύσεων καλύπτεται λόγω των εργαλείων που είπαμε, που είναι πολύ μεγάλα, αλλά αν δεν μπου οι ιδιωτικές επενδύσεις δεν υπάρχει πιθανότητα να πετύχουμε.

Εκεί λοιπόν, και στις ιδιωτικές επενδύσεις, σας βλέπουμε ως εταίρους, πάρα πολύ κρίσιμους εταίρους, διότι οι επενδυτές στο τέλος της ημέρας θέλουν να αισθάνονται ευπρόσδεκτοι. Κανένας δεν έρχεται σε μια περιοχή που να μην αισθάνεται ότι υπάρχει μια καλή σχέση, διότι έχουν να κάνουν επενδύσεις σε όλο τον πλανήτη. Άμα αισθάνονται ότι δεν θα υπάρχει μια καλή σχέση με την τοπική κοινωνία, θα πάνε κάπου αλλού. Και όταν θα πάνε κάπου αλλού, η απώλεια θα είναι (...) εθνικό επίπεδο, σε περιφερειακό επίπεδο, και σε τοπικό επίπεδο, γιατί κάθε ιδιωτική επένδυση έχει όλες αυτές τις πτυχές.

Πιστεύω ότι έχει υπάρξει μια τεράστια αλλαγή κουλτούρας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Βλέπω στις συνεργασίες μου με τους Δημάρχους, και να ξέρετε ότι είμαι πάντα έτοιμος, δεν έχω ποτέ αρνηθεί συνάντηση σε καμία περίπτωση σε δημοτικό άρχοντα. Σέβομαι πάρα πολύ το καθήκον τους και το ρόλο τους στη δημόσια ζωή. Και βλέπω από τις συνεργασίες μαζί, ότι έχουμε πάρα πολλές δυνατότητες να δουλέψουμε και να παράξουμε ένα αποτέλεσμα αναπτυξιακό και κοινωνικό πάρα πολύ ισχυρό.

Δεν θα είναι εύκολο το θέμα της απορρόφησης. Καταλαβαίνω και τις αδυναμίες που υπάρχουν, και εμείς ως Ταμείο Ανάκαμψης, ως ΕΛΛΑΔΑ 2.0, θα είμαστε εδώ, όποιο έργο αναλάβει Δήμος, να

έρθουμε να βοηθήσουμε με πάρα πολλούς τρόπους, και με εργαλεία δικά μας, έτσι ώστε να πετύχει η απορρόφηση.

Αυτά ήθελα να πω, και εύχομαι καλή επιτυχία στο Συνέδριο, και η συνεργασία μας ελπίζω να είναι παραγωγική και το αποτέλεσμα, διότι στο τέλος το αποτέλεσμα είναι αυτό που θα μετρήσει, αυτό θα δουν οι δημότες, αυτό θα δουν οι πολίτες, και από αυτά θα κριθούμε όλοι.

Δ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Υπουργέ μου, να ρωτήσω δύο πράγματα εκμεταλλευόμενος την ευκαιρία της παρουσίας της ψηφιακής.

Πρώτον, αν έχουμε χρονοδιαγράμματα για τα υπόλοιπα έργα. Για τα ψηφιακά χθες ενημερωθήκαμε και όντως αυτό δημιούργησε αισιοδοξία στην Αυτοδιοίκηση.

Και δεύτερον, να διασφαλίσουμε το γεγονός ότι τα έργα τα οποία θα κατευθυνθούν για τους ΟΤΑ, αυτά τα οποία αναφέρατε, πολιτική προστασία, αντιπλημμυρικά, οδική ασφάλεια, θα υλοποιηθούν από τους ΟΤΑ απευθείας και όχι μέσω μεσαζόντων.

Νομίζω πως είναι σημαντικό το να εμπιστευτούμε και έμπρακτα την Αυτοδιοίκηση, αρκεί βέβαια εγκαίρως να είμαστε ενημερωμένοι προκειμένου να προετοιμαστούμε.

Θ. ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Ακούστε, τα... ορισμένα είναι φτιαγμένα για την Αυτοδιοίκηση, όπως οι αστικές αναπλάσεις ας πούμε, που είναι δουλειά της Αυτοδιοίκησης. Και πολλά κομμάτια της οδικής ασφάλειας.

Βεβαίως υπάρχει δύο επίπεδα Αυτοδιοίκησης, υπάρχουν και οι Περιφέρειες. Μπορεί κάποια να πρέπει να τα κάνετε από κοινού με τις Περιφέρειες. Δεν θα μπω εγώ σε αυτή τη συζήτηση, διότι το Ταμείο Ανάκαμψης ειδικά έχει έναν πολύ απλό κανόνα. Αν τα λεφτά δεν απορροφηθούν εγκαίρως, χάνονται. Τέλος. Εκεί... Και δημιουργούν και ζημιά στη συνολική εικόνα της χώρας. Εκεί λοιπόν θα κρίνουμε στη βάση και των δυνατοτήτων απορρόφησης και θα έρθουμε να βοηθήσουμε όπου η Τοπική Αυτοδιοίκηση αισθάνεται ότι χρειάζεται βοήθεια, για αυτό το σκοπό.

Το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ επίσης είναι ένα εργαλείο της Αυτοδιοίκησης, αλλά πολύ πιθανόν να πρέπει να μαζευτούν αρκετοί Δήμοι μαζί. Εγώ ενθαρρύνω τις συνεργασίες μεταξύ Δήμων. Θα δούμε με πολύ θετικό μάτι συνεργασίες Δήμων που θα έρχονται να μας προτείνουν την υλοποίηση έργων, γιατί οι δυνατότητές μας, είμαστε μια Υπηρεσία σαράντα ανθρώπων, και οι δυνατότητές μας να παρακολουθούμε πολλά έργα πολυδιασπασμένα, δεν είναι εύκολη. Όταν υπάρχουν λοιπόν συνεργασίες Δήμων, και ξέρω ότι οι Δήμοι συνεργάζονται πολύ καλά μεταξύ τους, θα το βλέπουμε πολύ πιο θετικά.

Δ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Ως προς τα χρονοδιαγράμματα έχουμε καθόλου εικόνα; Για να κλείσουμε.

Θ. ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Ναι. Τα χρονοδιαγράμματα θα τα έχετε όλα μπροστά σας μέχρι το τέλος του χρόνου.

Δ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Πολύ ωραία. Λοιπόν ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, τον Θόδωρο τον Σκυλακάκη.

Θ. ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Ευχαριστώ και εγώ.

Δ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Να είστε καλά.